Timişoara, 1895. Anul II. Nr. 285. **Vineri în 29 Decembre (10 Ianuariu 1896).**

DREPTATEA

Apare în fie-care ḑi de lucru la amiaḑi.

Preţul 10 fl. pe an (pentru străinătate 37 frci). — **Numeri singuratici 5 cr.** — **Tacsa de inserţiuni:** 1 cm. □ 1 cr., plus 30 cr. timbru. — Toate abonamentele şi tacsele se plătesc în Timişoara.

Redactor responsabil: **Adrian P. Deseanu.**

Redacţiunea şi Administraţiunea: Timişoara, cetate, strada Zápolya (Temesvár, Festung, Zápolyagasse), Nr. 41.
Telefon (linia de stat Viena, Budapesta, Arad) Nr. 4

Ne batjocoresc!

Timişoara, 10 Ianuariu n.

Cu oare-care durere sufletească înregistrăm batjocura cuprinsă în primul articol al jurnalului »Hazánk« apărut în Dumineca trecută sub titulatura: »Necazurile de-acasă ale partidului naţional român«, în care se cuprind următoarele:

„Pe părintele Lucaciu l'au întimpinat şi cărat în Bucureşti *cu trăsura consulului rusesc Fonton*"; —

„banchetul anunţat în onoarea părintelui Lucaciu a trebuit sĕ se amâne din causa că nime n'a voit sĕ iee parte la el, şi astfeliu s'a făcut un fiasco", —

„opiniunea publică a României . . . . surprinsă prin unele şi altele descoperiri, a ajuns la convingerea, că *corifeii partidului naţional român din Ungaria n'au făcut de cât au privit cestiunea naţională de o astfelin de meserià, pe ca. ea o puteau pune în serviciul când al unuia, când al altui partid politic din România* „spre fructificare", adecă pentru plată! —

„că — într'acestea — a erupt crisa în redacţiunea „Tribunei", unde trebile au ajuns *până la bastoane*, întrĕ conredactori, astfeliu că poliţia a trebuit sĕ întrevină spre a scutí pe noul redactor faţă de redactorii destituiţi", —

„că dl Sturdza a ştiut sĕ paraliseze pe „eroul naţional de carneval" — Lucaciu — prin aceea, că procurându-şi prin agenţii sĕi informaţiuni din Roma, a rĕspândit faima, că Lucaciu a venit la Bucureşti ca un simplu agent al Romei pentru „propaganda fide", ear' înfocatul sĕu naţionalism nu ar fi de cât un pretecst şi o mantauă sub care sĕ facă proselitism în România", —

„că astfeliu, cu un cuvênt dis: *politica partidului român naţional a ajuns, cu voia lui Ddeu, a se înfundá într'o luptă confesională*, adecă a ajuns *la începutul finirei sale.*"

După ce numitul articol a adunat aceste buchete demne de nobilul sĕu grădinariu, ajunge a atrage atenţiunea guvernului asupra acestor împregiurări, şi încheiă est mod:

„Convingerea noastră este, că guvernul ungar ar avê datorinţa, ca această disolată situaţiune a politicei naţionale române sĕ o folosiască drept ocasiune spre a deslipí massa poporului român de sub influinţa acestor aventurieri politici, cari numai ca printr'un tablou de foc artificial au apărut de eroi şi martiri ai ideii naţionale."

„Ministrului-president D. Bánffy îi place foarte, ca la diferite ocasiuni sĕ intoneze, că politica sa are de scop a întărí şi validitá caracterul maghiar al statului. Suntem convinşi, că asta nu este numai o frază în gura lui, ci este tot-odată şí o intenţiune adevĕrat bună. Însĕ după ḑisa lui Dante, calea ce conduce la iad încă este cu bună intenţiune pardosită, — intenţiunea bună, fără faptă înţeleaptă şi fără o lucrare conştie, nu e nici de cât alteeva, de cât o pardoseală a căilor blăstĕmate, mai ales pe terenul politicei naţionalităţilor"! — —

Luăm act despre aceste nobile dorinţe şi sumuţări ale patrioticei »Hazánk«. Fără de a face de astă-dată vre o imputare celor ce i-au servit cu astfeliu de material, fără de a întrá mai din adins în esaminarea faptelor: dacă ele sunt corecte şi genuine ori ba? — fără sĕ apreciăm numitele întêmplări din punctul de vedere al nostru şi al foloaselor ce le aduc ele causei noastre naţionale, ne ţinem totuşi în drept a intoná, că bucuria compatrioţilor de la »Hazánk« ni-se pare a fi prea timpurià.

Nu va fí un lucru prea uşor pentru ministrul Bánffy a »deslipí massa poporului« de partidul naţional român, căci acest partid întreg şi ca atare prin faptele înşirate de »H.« nu s'a cutremurat de feliu, nici se va cutremurá nici în temelia sa nici în esistinţa sa, nici prin afirmativele »bastoane« ale redactorilor de la »Trib.« nici prin scornitura cu »proselitismul« părintelui Lucaciu.

Presupunênd că toate cele ḑise sunt esacte, adevĕrate şi veritabile, atunci este a se ştí, că acestea toate se reduc la un unic bărbat de ceva trecere al partidului naţional român şi la 2—3 conredactori de la un singur jurnal ce a trecut ca organ »acreditat« — fără a fi fost — al partidului naţional român. Aceste persoane, toate la olaltă, şi de am mai adauge încă 100 cătră ele, nu fac nici constituesc singure întreg partidul nostru naţional, ear' eventuala lor perdere sau usare nici că s'ar simţí în partid. Mult mai multe suflete, capete şi minţi numeră partidul nostru naţional în sinul sĕu şi întrĕ conducĕtorii sĕi, şi foarte uşor îi poate substituí pe toţi cei cu pricina sau cu musca pe căciulă.

Dacă aceste personalităţi şi-au eşit cumva din ţiţini şi au abusat — eventual — de causa naţională, privindu-o ca »meserià«, nu poate urmá alta, de cât, că respectivii şi-au păpat meseria, 'şi-au astupat propriele lor izvoare de câştig şi de aici incolo vor avê sĕ se îngrigiască de altă meserià, de alt izvor de câştig, căci lumea română aḑi îi cunoaşte şi nu-i va mai privi de conducĕtorii partidului naţional, ci 'i va ţinĕ de samsari — dacă ei într'adevĕr sunt atari, cari în locul meseriei facută cu politica naţională vor trebuí sĕ-şi caute şi afle alte mărfuri pe cari se le vîndă şi cu cari sĕ speculeze.

Partidul nostru naţional, întreg şi ca atare, are în sinul sĕu încă şí alţi bărbaţi conducĕtori, încă şí alte capacităţi politice, ba chiar şí alţi pirotehnici, cari — dacă lipsă va fí de ei — vor ştí sĕ arangieze şi organiseze chiar şi »focuri pirotehnice artificiale«. Ar fí trist şi dureros pentru partidul nostru naţional, dacă esistinţa, vieaţa şi onoarea lui ar fi depins sau ar depinde numai de la 2—3 pirotehnici, şi dacă politica sa nu ar recunoaşte altă maximă a activităţii sale de cât numai pirotehnica.

Laudă ceriului, suntem provĕḑuti în toate privinţele chiar şí pentru casul când pionirii trimişi în avantgardă ar cădê toţi până la unul, în ori-care atac, prin ori-cari arme. Avem şí arriergardă, avem şí reservă, avem şí trupă, şi preste astea avem drepturi fireşti, avem drepturi legale, avem Dumneḑĕu în ceriu şi pe pămênt, care adesea duce şi conduce la învingere numai prin voia sa.

Nu suntem avisaţi la »căile blăstĕmate, pardosite cu bună intenţiune«, nici că va apucá pe ele al nostru partid naţional român. Spre a ni-ajunge scopurile şi învingerea, este da-ajuns sĕ r e m â n e m p e t e r e n u l l e g a l şi sĕ nu ne abatem de la el, ori cât de »nepardosit« sĕ fie; este de-ajuns *sĕ ţinem morţiş la programul nostru naţional, la solidaritatea noastră naţională*, şi sĕ le conservăm pe acestea cu scumpĕtate în adâncul nimţilor şi inimilor noastre, unde nu va putê străbate nici o putere lumească spre a ni-le nimicí sau distruge.

Dacă însĕ puternicul Bánffy ascultând de sumuţările onorabilului »H.« va apucá »calea pardosită« a lui Dante Alligieri, noi nu-i vom ḑice sĕ nu o facă. Una însĕ i-am ḑice, şi adecă: picoarele ori grumaḑii se pot frânge şí pe căi »pardosite cu bună intenţiune«.

„Crisă la „Tribuna"".

Sub titulatura „Crisa noastră" scrie „Tribuna" în nrul de la 5 Ianuariu: *Prolog. (Sibiiu,* 1 Ianuariu 1896.) Un murmur de şopotiri şi vesti sinistre trece de câtva timp printrĕ Români. La început în taină, mai târḑíu în public, acum chiar prin ḑiare se vorbeşte despre o afacere penibilă a redacţiunei „Tribunei" şi a întregului „Institut Tipografic". Nu numai la noi, dar' şí în România, şi mai ales acolo, afacerea s'a tractat dar' foarte incorect în presă, ba chiar şi ḑiarele ungureşti s'au ocupat de ea, falsificând însĕ lucrurile, ca în totdeauna când vorbă a fost de cestiunile noastre interne.

Până mai ḑilele trecute întreagă afacerea a fost un secret întrĕ fruntaşii nostri, acum însĕ ea a devenit un secret public, despre care au vorbit deja toate ḑiarele afară de cel mai interesat şi totodată cel mai competent, — de „Tribuna".

Prevenim însĕ ori-ce suspiţiuni.

Până acum am tăcut, mai mult însĕ nu mai putem tăcê, căci doar' am putê sĕ apărem complici cu cei-ce în întreagă afacerea s'au făcut în multe chipuri vinovaţi, şi dacă din vreme nu se vor reîntoarce la calea adevĕrului şi a bunei cuviinţe se vor face vinovaţi de o crimă naţională.

De aḑi înainte nu vom mai tăcê.

Suntem hotărîţi, ca fără de nici o cruţare sĕ spunem totul, ce credem, că trebue spus, pentru-ca lumină desĕvêrşită sĕ se facă.

Este vorba despre o causă eminamente naţională, o causă cu care concrescute sunt cele mai importante interese ale vieţii noastre publice. Eată de ce ţinem, că trebue sĕ spunem, cu durere: dar' franc şi clar.

— Da! Esistă o mare crisă internă la „Institutul Tipografic" din Sibiiu şi în legătură şí la organele partidului naţional „Tribuna" şi „Foaia Poporului".

Esistă o mare neînţelegere întrĕ fruntaşii nostri conducĕtori de o parte şi întrĕ unii oameni tineri, cari până acum, bucurându-se de toată încrederea, au fost aplicaţi parte în administrarea „Institutului Tipografic" şi a celor douĕ organe, parte în redacţiunile acestora, de altă parte.

Esistă o neînţelegere, care până acum pe cale bună şi pacinică nu s'a putut compune,*) pentru-că o îngâmfare fără păreche, un ne mai pomenit abus împreunat cu o revoltătoare cutezanţă a zădărnicit toate încercările în aceasta direcţiune şi de aceea, ca la ultimul remediu în astfel de casuri s'a procedat la scutul legilor ţerii. Astfeliu resolvarea întregii cestiuni e în curs, dar' pendentă la forul judecătoresc din Sibiiu.

*

Crisa din cestiune e altcum de o atare natură, în cât dacă ea ar subservá**) la alt ḑiariu, în acela de sigur nici că s'ar pomení. Aşa am face şí noi, nici că am amintí-o, dacă ḑiariul, ce dirigem ar fi o întreprindere privată de feliul celor mai multe ḑiare. Lucrul însĕ aici stă cu totul altcum.

Fie-care român întrodus, câtuşi de puţin măcar, în vieaţa neamului seu ştie, că „Institutul Tipografic" din Sibiiu nu este o avere privată, ci avere naţională; — că „Tribuna" şi „Foaia Poporului" sunt organe naţionale nu numai după spiritul lor, întru cât servesc causa naţională, apĕrând interesele vitale ale neamului nostru ci şí ca objecte de proprietate ele sunt o avere curat naţională.

*) Copiat întocmai. — Red. Drept.
**) Asemenea.

Eată de ce ni-se impune datorința, ca o cestiune așa de mare, cum este și neînțelegerea regretabilă, ce s'a ivit în jurul acestor bunuri naționale sĕ o facem cunoscută publicului nostru românesc în toate fasele ei, pentru-ca făcêndu-se lumină deplină sĕ revină earăși liniștea, care neapĕrat se recere la o lucrare, cum este și redactarea acestor două organe; sĕ se restabiliască pacea și concordia, care atât de necesară ne este tuturor, mai ales însĕ acelora, pe cari cu toții alesu-'i-am și încredințatu-'i-am ca conducĕtori sĕ ne fie în lupta politică, ce o purtăm cu atâtea jertfe.

De aceea suntem hotăriți, ca mâne deja sĕ espunem detaiat întreg istoricul cestiunii, și sĕ publicăm toate documentele, cari pot sĕ reverse lumină în causă.

La acest lucru dealtcum suntem siliți.

Aceia, cari au abusat de încrederea fruntașilor nostri, și cuprinși de o destabilă îngâmfare, au provocat neînțelegerea aceasta într'un mod, cum în vieața noastră publică până acum nu s'a obicinuit, aceiași oameni cutrierând ținuturi întregi, au împrăștiat calumnii și scornituri perverse, ca turburând opinia publică sĕ-'și poată cumva motivă (?!) procedura, ce au observat, nu știm din convingere, ori seduși, la tot casul însĕ foarte incorect.

Ei au mers și mai departe.

În taină, fără știrea fruntașilor nostri recunoscuți, ba chiar în contra lor, ei au ținut conventicule secrete, cari apar ca și niște conjurațiuni în contra bărbaților nostri aleși.

În fața astorfel de oameni, și astorfel de apucături, se înțelege de sine, că trebue sĕ pășim pe față cu un întreg aparat de dovedi clare și documente nerĕsturnabile, trebue sĕ vorbim cât se poate de fără reservă, cu atât mai vêrtos, că astădi se lansează deja prin presa din România (și apoi la noi) niște articoli cari de și poartă marca unor bărbați până acum recunoscuți de amici, totuși sunt plini de incorectități și greșeli.

Cu toate acestea — și aici zace greul situațiunei noastre, față de cei-ce cutează totul — sunt foarte multe lucruri, pe cari din interese mai înalte ale înseși causei nu-i ertat deocamdată sĕ le spunem. Situațiunea grea, în care se află partidul național, situațiune creată nouĕ de însuși guvernul țerii, care atât de dușmănos e luptei noastre, — nu ne permite deocamdată sĕ spunem totul, nu ne dă voe sĕ numim toate cu numele lor adevĕrat.

Tot Românul, care cunoaște situațiunea actuală, va înțelege — suntem convinși — cuvintele noastre.

Am dis însĕ „deocamdată“.

Da! Pentru-că, dacă cei-ce au provocat crisa aceasta periculoasă nu-'și vor trage pe seamă și nu vor reveni la simțul de datorie ce li-se impune, ca Români cu caracter, atunci nu vom mai hesită nici un moment a spune totul, a numi toate cu numele lor cel adevĕrat, — et si fractus illabatur orbis . . .

Fruntașii, cari numai ieri-alaltăieri au părăsit temnițele unguresci, hotăriți a rĕmânĕ consecuenți credincioși sfintei cause naționale, pentru cari au angaglat toate bunurile vieții lor, nici acum când e vorba de apĕrarea averii naționale nu vor cruță absolut nimic, nici libertatea lor de abia acum regăștigată după lungi suferințe — prin grația Monarchului.

*

Dar' de unde aceasta crisă? De unde atâta îngâmfare și lipsă de disciplină, ca și aceasta, din care crisa a resărit?

De și mâne poimâne cetitorii vor află totul, și atunci înșiși își vor putĕ dă rĕspuns la aceste întrebări, totuși de încheere pentru adi premitem câteva indicațiuni.

Lupta grea purtată până acum se știe câte jertfe a secerat deodată în ulttimii doi ani. Se știe cum toți membrii comitetului național au fost deodată aruncați în temnițe afară de cei-ce au aflat de mai consult sĕ-'și părăsiască patria. În lipsă de oameni, fruntașii nostri au încredințat averea națională, de care vo ba e celor mai de aproape, pe cari i-au aflat și i-au credut vrednici de atâta încredere. Tot oameni tineri fiind ei s'au vĕdut deodată domnii situațiuni și ambițiunea li-a crescut foarte, ba a trecut poate peste marginile cuvenite.

În aceasta stare ei au mai comis și unele erori, cari însĕ li-s'au trecut cu vederea. Astfeliu li-a crescut și cutezanța, și când membrii comitetului eliberați au revenit la locurile lor, s'au găsit în fața unor tineri, nu numai nemodesti, ba chiar îngânfați, cari desconsiderând ori-ce disciplină și-au permis lucruri direct oprite lor. Ultimul act de cutezanță, sĕvêrșit de unul dintrĕ ei, din care act a rĕsărit nefericita aceasta de crisă, a trecut preste ori-ce drept și cuveninţă, nu s'a mai putut deci suferí.

Eată, dacă am cercetă lucrul psichologice de unde provine aceasta penibila afacere, eată cum se reduce ea la momente etice.

———

Societatea „Petru Maior“.

Budapesta, 6 Ianuariu n.

După ce aproape în toate diarele noastre au apărut la timpul sĕu notițe referitoare la suspendarea activității societății „Petru Maior“, și după-ce acelea știri corĕspund întru toate adevĕrului, fiind trimise din partea corespondenților și publicate pe basa informațiunilor primite de la mine ca presidentul societății, deocamdată nu am aflat de necesar a dă și eu informațiune asupra celor întêmplate, ci am așteptat sĕ vĕd desvoltarea lucrurilor în urma perchisițiunei făcute la ordinul ministrului de interne.

Spre a liniști întru câtva on. public român, care în totdeauna cu atâta dragoste și atențiune a privit spre acest focar cultural, unic în feliul sĕuací în patrie, mĕ vĕd îndemnat a face cunoscut că de și nu avem încă resultatul definitiv pentru dreptul de a susțině și pe viitoriu societatea, totuși pe basa declarațiunilor făcute cu ocasiunea interogatoriului ce ni-s'a luat, și în urma intrevenirilor la unele persoane de influință, clarificându-le cestiunea — la început rĕu înțeleasă — că adecă societatea „Petru Maior“ de la înființarea e și până adi, fiind provĕdută cu statute aprobate din partea ministeriului de interne, și-a ținut de sfântă dorință a observă cu toată stricteța acel statut, urmărind cu zel nobilul scop curat cultural științific, și că în sinul sĕu nu a admis și nu admite nici cea mai mică discusiune politică, cred, că și dl ministru Perczel va fi convins despre nevinovăția societății și în curênd va fi aplecat a-i redă dreptul de esistență în toate condițiunile sale de mai 'nainte.

În cât pentru vieața socială-politică a tinerimei române din Budapesta societatea „Petru Maior“ nu poate fi responsabilă, — după cum cred mai marii dilei — pre lângă toate acestea, cu toată hotărirea pot sĕ afirm, că aceasta societate a fost în totdeauna mijlocul favorabil de a *calmă* spiritul în tinerimea agerită și pe terenul național-politic, oferindu-i ocasiunea de a se ocupă mai mult de cestiuni literare științifice.

Una țin a accentuă, că activitatea societății nici de present nu este suspendată în mod absolut, ci numai în afacerile ei interne este împedecată, adecă este interdisă ținerea ședințelor sĕptĕmânale în timpul cercetărei, până la primirea hotărirei ministrului. De aceea vin a rugă cu tot respectul on. public român, pre cum și toate societățile, redacțiunile etc., cari stau în vre-o legătură cu societatea „Petru Maior“, sĕ binevoiească a continuă și pentru viitoriu fără întrerumpere acestea relațiuni, fără de cari societatea noastră cu greu ar putĕ esistă.

Acestea am aflat de bine a le spune deocamdată. După resolvarea definitivă a causei comitetul societății își va țině de datorință a aduce resultatul la cunoștința on. public, ear' până atunci rog a nu dă credĕmênt tuturor știrilor privitoare la aceasta afacere, ce se publică mai ales în diarele străine, de cătră unii corespondenți neautorisați și rĕu informați.

Drd Florian Munteanu
presidentul societății.

Străinătate.

Situațiunea în Turcia. (Constantinopol, 9 Ianuariu.) Corpul consular raportează, că insurgenții din Zeitun au acceptat întrevenirea consulilor pentru a esoperă pacificarea.

Se vorbește, că în personalul din giurul sultanului se vor face mari schimbări.

Deruta spaniolilor. (Madrid, 8 Ianuariu.) Telegramele sosite din Cuba descriu situațiunea tot mai precară pentru trupele spaniole. Generalul *Martinez Campos* și-a dat dimisia. Probabil, că nesuccesele operațiunilor contra insurgenților vor trage după sine căderea întregului cabinet.

Austro-Ungaria contra comitetului macedonean. (Sofia, 9 Ianuariu.) Majorul Giesel, atașat la ambasada austro-ungară din Constantinopol, în trecerea sa prin Sofia a conferat cu bărbați de ai guvernului bulgar și — afirmative — li-a recomandat în numele ambasadei austro-ungare sĕ suprime cu toată puterea nisuințele comitetului macedonean.

Din municipii.

Învingere nouă pe terenul municipal.

— Raport special. —

Oravița, 3 Ianuariu n.

(Continuare.)

În diua alegerei, 31 Decembre 1895, au putut vedĕ numiții domni, cari cuprinși de zel n'au cunoscut osteneala a merge în ger, a sacrifică timp pentru a orientă, organisă și conduce țeranii înaintea alegerei, — cum mergeau cete de țerani conduși de bravii lor preoți și învĕțători, însuflețiți de scopul pentru care se luptă, spre centrul cercului electoral: Comoriște. Ba au putut audí cum chiar clopetele sunau în unele locuri pentru a strînge alegĕtorii. Țeranii din satele Ticvaniul mic, Chernecia și Comoriște au fost destul de pricepuți pentru a-și pricepe învĕțăturile ce li-le-au dat preoții și învĕțătorii lor.

Astfeliu în Ticvaniul mic, unde bravul defunct, preotul Romul Popovici a fost înlocuit cu tot așa de vrednici luptători, a nume înv. I. Drinca, preotul Avel Pop și tinerul teolog absolut Aurel Giuca. Apoi tot cu acest merit dnii preoți Victor Poruțiu, A. Dabici și Corneliu Strimbeiu, cari unul în Chernecia, celalalt în Comoriște au dat probă de un caracter românesc în cele naționale. Fructele acestei activități au fost, că din Ticvaniul mic au avut naționalistii 100 contra 7 voturi, din Chernecia toate, afară de votul judelui, ear' din Comoriște jumĕtate. Nu așa în Forotic, unde judele Cheva, apoi notariul Moliu, care a fost și președintele actului, prin amenințări și forță a vrut sĕ paraliseze partidul nostru. Dar' nici ei, nici amenințările cu gendarmii pretorului Motsidlovszki nu au putut detrage fructul muncei inteliginței din Oravița, a preoților și învĕțătorilor, cât și a țeranilor însuflețiți: *învingerea*.

S'au ales cu 242 voturi contra 200 preoții: Corneliu Strimbei, Achim Dabici, Victor Poruțiu și Petru Popovici, cari patru ai partidului național și vrednici de a representă vointa poporului din cercul Comoriștei.

Mai puțină luptă a fost în comuna mare Cacova, de oare-ce acolo partidul contrar dispare total. A fost de nou ales dl advocat Dr. Nedelcu cu 140 contra 17 voturi.

Lupta pentru dreptul de autonomie înseamnă și lupta pentru esistință națională și culturală, căci până când pe un teritoriu autonomist locuit de români, românul va decide preste drepturile cuprinse în legea despre autonomia unui municipiu, până atunci nime nu ne va răpí limba, religiunea și esistința noastră națională. Acest principiu are sĕ conducă poporul nostru în luptele municipale, representanții acestui principiu sĕ iee loc în congregațiuni, doar' ni-or vení atunci alte timpuri?

Alegerile acestea ni-au dovedit, că poporul nostru poate duce la învingere representanții acestui principiu, nu este iertat deci sĕ dăm 'napoi.

M. B.

Dr. Lucaciu agent de bancă.

»Telegraful Român« în ultimul sĕu numĕr are din Budapesta o corespondență, în carea se spun despre Dr. Lucaciu lucruri cu greu de credut, dar' apte a produce și mai mare desamăgire în aceia, cari țineam la părintele Lucaciu mult — foarte mult. Știrea e cu drept cuvênt sensațională, dar' de și deocamdată — până la o categorică confirmare — nu-i dăm credĕmênt, o reproducem în următoarele, lăsând responsabilitatea pentru esactitatea ei diariului de unde o estragem. Eată-o:

„Onorată Redacțiune! Dați-mi voi sĕ vĕ comunic o știre, care cu tot dreptul poate pretinde sĕ fie considerată de sensațională.

Este vorbă de o nouă întreprindere a părintelui Lucaciu în România.

În cercurile române de aici, cu toată simpatia pentru persoana părintelui Lucaciu, nu este aproape nime care sĕ aproabe noul lui debut prin București, care nu mai strică 'i poate atât lui, cât și preste tot causei noastre naționale, și dic, că dacă a trebutt sĕ meargă sĕ-și cerceteze fetele, aveá datorință sĕ o facă incognito, cu atât mai vêrtos, că amicii lui de la noi, chiar colegi de ai lui din desființatul comitet național, l'ar fi rugat, ca întrĕ grelele împregiurări de adi sĕ nu meargă la București, el însĕ nu numai s'a dus, dar' pre cum se știe a avisat pe amicii sei de acolo despre timpul sosirei sale, și s'a învoit sĕ fie sĕrbătorit.

Se afirmă însĕ, și cu deosebire printrĕ deputați se vorbește, ba se dice, că și la guvern ar fi întrat rapoarte, că părintele Lucaciu de astădată numai ca mijloc folosește causa națională, pentru ajungerea unui scop personal, care dacă i-ar succede, i-ar asigură subsistința ori-unde pentru viitoriu.

Anume se susține, că s'ar fi angagiat sĕ întroducă în România societatea americană de asigurare „Equitable“, în al cărei serviciu stă aici Kossuth Ferencz, și dacă-i va succede, are sĕ primiască o remunerațiune princiară de 300.000 fr., di: trei sute mii de franci.

Pentru realisarea acestui scop are părintele Lucaciu nevoie de nimb covĕrșitoriu în România.

Este ceva adevĕr în aceastâ faimă sau ba? Adi-mâne se va vedĕ, pentru că scris este, că „la Dumnedeu și în România toate sunt cu putință“.

Tot cu petrecerea părintelui Lucaciu în Bucureşti se ocupă şi »Magyar Hirlap«, care în unul din numerii mai recenţi publică următoarea corespondinţă datată din Bucureşti:

„De şi nu formal şi oficial, dar' de facto preotul din Şişeşti, vestitul agitator, „martirul naţiunei" a fost dat afară din ţeară.

Lucrul s'a întêmplat astfeliu:

Şeful consulatului austro-ungar a comunicat ministrului-president şi ministru de esterne *Sturdza*, că ori-ce feliu de festivitate, banchet, concert, conferenţe, ori prânzuri private s'ar dá în onoarea lui *Lucaciu*, ministeriul de esterne din Viena le va interpretá drept demonstraţiuni îndreptate contra Austro-Ungariei, pentru cari va cere dela guvern satisfacţiune.

Sturdza s'a înfricat şi prin amicul sêu de casă Eugen Brote a trimis lui Lucaciu vorbă, *sĕ nu meargă la concertul şi banchetul arangiat în onoarea lui* şi sĕ comunice comitetului Ligei, că fiind morbos *renunţă la ori-ce serbătoriri*. Aceasta Lucaciu n'a voit s'o facă, declarând că de la dînsul nu depinde nimic. Dârzul şi mititelul Sturdza însĕ n'a lăsat lucrul într'atâta, ci earăşi prin Eugen Brote a dat lui Lucaciu de ştire următoarele:

— Dl ministru-president m'a împuternicit sĕ-ţi aduc la cunoştinţă, că consideră a fi în interesul statului, ca *sĕ-ţi croieşti petrecerea aici pe timp cât se poate mai scurt* şi tot-odată sĕ declari, că din causă de morb respingi concertul şi banchetul arangiat în onoarea ta; *la cas contrariu guvernul se va vedê constrîns sĕ te deie afară din ţeară.*

Lucaciu s'a conformat acestei dorinţe, ear' Sturdza, drept „împăcăciune" l'a invitat la prânz.

Diarele oposiţionale, mai ales celea democrate, din aceasta causă *atacă fără cruţare nu numai pe Sturdza, ci şi pe Lucaciu.* Ear' studenţii au hotărit sĕ nu 'l însoţiască la gară, fiind-că a tradat „causa naţională" de dragul intereselor dlor Sturdza şi Brote.

Lucaciu deci mâne în ajunul crăciunului românesc va plecá tot-atât de plouat, cât de grandios fusese întimpinat înainte de asta cu o sĕptĕmână. Sic transit gloria mundi!"

Eată unde duce grandomania!

Cronică.

Timişoara, 10 Ianuariu n.

Carneval. Corul gr. or. român din Fabricul-Timişoarei învită la *Concertul* împreunat cu *Dans* ce'l arangiază în scopul sporirei fondului sĕu propriu, în diua de Sân-Vasii, 1/13 Ianuariu 1896, în sala „Fabrikshof". Începutul la 8 oare seara. Preţul de intrare: pentru familie (3 persoane) 2 coroane, pentru persoană 1 coroană. Oferte şi suprasolviri se primesc cu mulţămită de cătră cassariul Vasilie Eva, Fabric (Strada mĕtăsăriei). — *Programul:* 1. „Bobocele şi inele", cor bărbătesc de I. Vidu, esecutat de corişti sub conducerea prof. F. Adam. 2. „Un vis la anul nou", poesie, declamată de şcolăriţa A. Crainic. 3. „Florile codrului", cântec naţional de J. Dürner, esecutat de corişti. 4. „Imnul Domnului", poesie de I. Grozescu, declamată de şcolăriţa Işfănescu. 5. „Serenadă", cor bărbătesc de I. Vidu, esecutat de corişti. 6. „Românul mare" poesie de I. Grozescu, declamată de şcolariul Giuchici. 7. „Salutare Arboroasei", cor bărbătesc de C. Porumbescu, esecutat de corişti.

Tinerii români din Lugoşiu învită la *petrecerea* împreunată cu *representaţiune teatrală* şi *concert*, carea o vor arangiá Duminecă în 31 Decembre 1895 (12 Ianuariu 1896) în localităţile hotelului „Concordia". Începutul la $7\frac{1}{2}$ oare seara. Preţul de intrare: pentru persoană 80 cr., pentru familie 2 fl. Venitul curat e destinat pentru fondul reuniunei române de cântări şi musică din Lugoşiu.

Corul bisericei greco-oriental din Deva învită la *concertul* ce'l arangiază Duminecă la 31 Decembre 1895 (12 Ianuariu 1896) în sala redutei din Deva. Începutul la $7\frac{1}{2}$ oare seara. Venitul curat e destinat pentru renovarea unui clopot al bisericei gr. or. din loc. Suprasolvirile şi contribuirile benevole se achită pe cale diaristică. Preţul de intrare: de persoană locul I. 1 fl., locul II. 60 cr.; partere 40 cr., galeria 30 cr. După concert urmează joc. — *Programul:* 1. „Detunata", cor bărbătesc de Em. Victor Nejedly. 2. „Bobocele şi inele", de I. Vidu. 3. „Sunt vênător", de ***. 4. „Hei, leliţă, din cel sat", de H. Bönicke. 5. „Coroana cufundată", de Teod. Krause. 6. „Bucurii nevinovate". de C. Spohn. 7. „Hai, leliţă, sus la vie", de D. Cupşea. 8. „Cântec de seară", de N. Popovici. 9. „Cât e ţeara", de Gr. B. 10. „Momente dulci", de N. Popovici.

Sănii electrice. Electricitatea cucereşte pas de pas toate terenele. Până când în America şi şi la noi se construesc linii ferate electrice, în Petersburg au inventat astfeliu de sănii cari au sĕ fie mânate de motor electric. În Rusia, unde earna e anotimpul dominanţ, ear' saniare este una dintrĕ cele mai frecuente mijloace de comunicaţiune, inventiunea aceasta are sĕ fie de mare importanţă. Probabil, că acuşi vom vedê şi pe la noi sănii electrice trecênd ca o nălucă pe al zăpedei luciu drum, — dar' ce folos de plăcerea sănierei, dacă zurgăleii şi zorzoanele cailor vor lipsi cu al lor sunet cadenţat, care atâtea basme plăcute 'ţi şoptesc la urechiă mai ales când ai la dreapta ta pe dina basmelor vieţei tale?!

Beţia şi oftica. Între multele boale împreunate cu patima beţiei medicul frances *Lanceraux* a constatat încă una, — şi poate că cea mai periculoasă pentru omenime. În o şedinţă de ale academiei medicale franceze medicul Lanceraux a dovedit, că între patima beţiei şi tuberculosa (oftica) esistă foarte strînse legături, întru cât *oamenii beţivi sunt foarte accesibili pentru boalele de plămâni.* Abusul gustărei beuturilor alcoholice adecă împedecă în mare grad selecţiunea materiilor, în urma căreia puterea de resistinţă a corpului scade şi astfeliu baccilii tuberculosei ajunşi în plămâni află strat bun spre a se spori. Medicul Lanceraux e de părerea, că pentru a 'mpedecă lăţirea tuberculosei ar trebui sĕ se voteze legi, cari sĕ îngreuneze cât se poate de mult gustarea beuturilor alcoholice.

Cadourile sultanului. Sultanul a trimis ţarului câteva preţioase cadouri de anul nou; anume: Un broş de diamante pentru ţarevna, al cărui preţ e 35.000 lire turceşti; o tabacheră pentru ţarul, ornată cu diamante, al cărei preţ e 10.000 lire turceşti. În mijlocul tabacherei se află cel mai mare diamant al vistieriei sultanului, pe care 'l aflăse în 1719 un păstoriu „lângă apele dulci europene". Fostul sultan Abdul Aziz donăse acest diamant lui *Fuad* paşa, dar' i-l'a luat înapoi. Al treilea cadou e o relicuie creştină — o bucată din crucea pe carea fusese restignit Christos. Şi aceasta se află în vistierie, dar' erá considerată nu de proprietate a sultanului, ci a naţiunei. Se dice, că în Turcia a produs mare bucurie faptul, că sultanul a donat această relicuie ţarului. — „Moniteur Oriental" a fost confiscat fiind-că scrisese despre aceste daruri. Cadourile vor fi duse la Petersburg de vice-admiralul Arif paşa, care va fi însoţit de tălmaciul ambasadei ruseşti.

Cai artificiali. În teatru se produce de regulă mare ilaritate, când pe bină au sĕ figureze şi cai. În astfeliu de casuri direcţiunea teatrelor recurge de obiceiu la venerabilii roibi de pe la poste ori omnibusuri, fiind-că în superba familie a roibilor categoria aceasta representă elementul calm şi aşedat. Dar' chiar şi acestia produc nu de puţine-ori cele mai hazlie scene prin „improvisaţiunile" lor. Mai ales la operă improvisau artistii patrupedi scene cari nu erau suscepute în program. Acest inconvenient il delătură inventiunea de cai artificiali a lui Mr. Chas. *Ingrey*, architect-ingineriu de teatre. Opera engleză a şi întrodus pe bina sa aceasta maşinerie, despre care se dice, că e atât de perfectă, în cât nici chiar esperţii nu pot face deosebirea între calul real şi cel artificial întrodus pe bină. În stomachul acestor paripi se află o maşinerie, carea atinsă de piciorul călăreţului se pune în funcţiune: asvêrle, nechează, porneşte calul la mers în trap ori în galop, aşa după cum pofteşte călăreţul. Calul artificial nu pretinde nutreţ şi grajdiu, — dar' e scump al naibei. Un esemplar costă 10.000 de marce.

La câte oare se scoală regii şi împĕraţii? S'ar crede cu drept cuvênt, că domnitorii iau mai mare parte din deliciile somnului, de cât muritorii de rênd, căci — vedi bine! — ei n'au sĕ-şi bată capul cu grijile traiului, cum trebue s'o facă mulţi oameni de seama noastră. Dar' credinţa aceasta e greşită. Cu esceptiunea reginei Victoria a Angliei şi a prinţului de Wales ceialalţi domnitori toţi se scoală 'n dori de di. Împĕratul-rege *Francisc Iosif* se scoală la 5 oare, tot asemenea şi împĕratul *Vilhelm* al Germaniei. Regina regentă a Spaniei la 7 oare dimineaţa e deja în deplină toaletă. Regele Umberto al Italiei se scoală la 6 oare; tot-asemenea şi Oscar al Svediei şi Carol al României. *Dom Pedro,* decedatul împĕrat al Braziliei, în Europa se sculá la 3 oare şi făceá visite amicilor şi cunoscuţilor sĕi între oarele 4 şi 5 dimineaţa. Regina Angliei nu se scoală nici-când înainte de 8 oare, ear' prinţul de Wales înainte de 10 oare nici-când nu se face diuă.

Decadinţă morală. Raportul anual edat de căpitanul poliţiei din Budapesta ne pune în posesiunea unor date, cari aruncă o tristă lumină asupra moralei publice a popoarelor. Din acest raport vedem, că atât în celelalte state europene cât şi la noi în Ungaria se sporesc crimele şi criminalii în grad cu mult mai mare de cum e sporiul poporaţiunei. Astfeliu d. e. în *Francia* până când poporaţiunea s'a sporit între anii 1828—1881 de la 31 milioane la 38, în acelaşi timp cifra medie anuală a omorurilor s'a urcat de la 197 la 234, numĕrul crimelor contra pudităţei de la 497 la 3397, a vătĕmărilor corporale de la 8000 la 181.000, al furturilor de la 9000 la 33.000, numĕrul celor acusaţi la tribunalul corecţional (tribunaux correctionaux) s'a urcat de la 139.000 la 181.000. În *Italia* numĕrul omorurilor în 1832 erá 169, care în 1880 se urcăse la 375. În *Germania* pentru atentat la integritatea corpului: în 1857 au fost condamnaţi 100.000, în 1881 — 113.000, în 1882 — 130.000, ear' numĕrul celor condamnaţi pentru crime îndreptate contra pudităţei femeilor s'a urcat de la 1882 până 1889 cu 11.2%.

În *Ungaria* pentru crime contra pudităţei au fost condamnaţi de la 1881 până la 1885 în calcul mediu anual 185, de la 1886 până la 1890 în calcul mediu anual 217, ear' în 1890 — 218. Pentru crime contra vieţei în calcul mediu anual au fost condamnaţi între anii 1881—1885: 912, 1886—1890: 1200, ear' în 1893: 1077. Pentru vătĕmări corporale au fost condamnaţi în calcul mediu anual între anii 1881—1885: 22.294, 1886—1890: 24.859, ear' în 1893: 21.276. Pentru atentat la averea străină au fost condamnaţi între anii 1881—1885 anual 7835, 1886—1890 anual 9537, ear' în 1893: 9185.

Aceste sunt date seci, dar' vorbesc destul de elocuent, . . .

Vieaţa internă a diarelor engleze. În presa europeană diarele engleze sunt cele mai bine situate. Un diarist englez în raport cu sêrmanii robotaşi ai diaristicei române este un adevĕrat împĕrat. Ca sĕ dăm un esemplu despre strălucita carieră ce a au diaristii englezi estragem din o revistă engleză câteva date despre organisaţiunea şi vieaţa internă a duor diare engleze: *Times* şi *Daily Telegraph.* Şefredactorul lui *Times* e Buckle, om în vêrstă de 41 ani şi e membru al redacţiunei deja de 15 ani. Şefredactorul nu scrie în foaie absolut nimica, el dă numai ideile şi controlează activitatea celorlalţi redactori. Are pre lângă sine drept consilieri pe Capper şi Moneypenny, cari deasemenea nu scriu nimica pentru foaie, ci ţin numai în evidenţă presa europeană. Articolii de fond îi scriu: Wilson, Flannigan şi Ross, afară de acestia însĕ mai stau la disposiţia diariului numĕroşi bărbaţi de specialitate. Rubrica politicei esterne o provede cu manuscript Wallace Mackenzie. Şefredactorul are salariu de 36.000 fl. la an ear' scriitorii articolilor de fond câte 15—18.000 fl. — *„Daily Telegraph"*, care e cel mai rĕspândit diariu din lume, şi-a început vieaţa între 'mpregiurări foarte modeste. Înainte de asta cu 40 ani Lévy şi Lawson l'au fost cumpĕrat cu 6000 fl., ear' când Lawson înainte cu câţiva ani murise, a rĕmas după el *24 milioane fl.* şi tot atâta făceá şi preţul părţei sale investite în inventariul diariului. „Daily Telegraph" se tipăreşte cu 8 maşine sistem Hoe, cari dau gata 192,000 esemplare pe fie-care oară. Un articol de fond constătătoriu din 1500 cuvinte recere pentru culegere şi corectare *numai* 13 minute. Diariul îşi are propria sa fabrică de hârtie. Redacţiunea constă din 50 membri.

Literatură, artă şi ştiinţă.

„Vatra" Nr. 15 din anul al doilea al acestei escelente reviste a apărut cu următoriul sumariu: Inhumaţiune sau Incineraţiune? de Dr. Mihail Popp. — Bradul, poesie de G. Coşbuc. — Miss Ewans şi Vulturul, de Charles Dickens trad. de Const. Bauer. — Fraţii, de St. Basarabeanu. — Rosa, de Guy de Maupassant, trad. de B. Marian. — Un om îndărătnic, (după Oscar Michon) trad. de Breb. — Din diariul unei dame, poesie de Ioan Moţa. — Nora, dramă în trei acte de Henrik Ibsen (urmare), trad. de B. Marian. — Moartea Beţivului, de Charles Dickens, trad. de C. Ramură. — Poesia (omagiu reginei-poete Carmen Silva) de Maria Baiulescu. — Din istoria naturală (Elefantul) (urmare), de N... — Ptruţ! (snoavă) de Breb. — Fel de fel. Ilustraţiuni: La marginea pădurei. — Manuela. — Din petrecerile străbunilor nostri. — Floarea cu flori.

Abonament nou
la
DREPTATEA

Cu ḑiua de 1/13 Ianuariu 1896 deschidem nou abonament, și invităm pe onor. abonenți, a căror abonamente au espirat, sĕ binevoiască a-și renoí abonamentele cât mai de timpuríu, ca sĕ nu fim siliți a întrerupe espedițiunea, cât și pentru a ne putè orientá cu privire la numĕrul de lipsă al foilor, ca sĕ putem serví tuturor abonenților cu numeri completi.

Numeri de probă trimitem ori-când, ori-cui, care va cere.

Ca în trecut, așa și în viitoriu „Dreptatea“ va rĕmânè fidelă apĕrătoare a drepturilor naționale politice ale poporului român pe basa programului de la 1881 al partidului național român.

„Dreptatea“ va continuá a lămurí situațiunea noastră internă, — va încungiurá polemiile personale, oferind o lectură interesantă scrisă în limbagiu ușor de înțeles.

„Dreptatea“ totdeauna va aduce repede știrile cele mai proaspete, cu ajutoriul telefonului.

Prețurile de abonament rĕmân cele vechi, și adecă cele mai eftine pentru o foaiă de ḑi:

Pe un an întreg 10 fl. = 40 franci
Pe ½ de an 5 fl. = 20 franci
Pe ¼ de an 2 fl. 50 cr. = 10 franci
Pe o lună 85 cr. v. a.

Tuturor colectanților de abonamente le oferim un esemplariu gratis, după 5 abonenți cu plată; le stă colectanților în voiă liberă a cere (al 6-lea exemplar) ori în natură, ori a se desdauná în bani cu prețul exemplariului al 6-lea.

Apelăm la zelul național al onoratei preoțimi și invĕțătorimi, rugându-i sĕ animeze poporul la abonament, și astfeliu sĕ lățiască foaia noastră în popor, ca și poporul sĕ cunoască și învețe politică și a-și apĕră drepturile sale.....

Rugăm, ca adresa abonentului sĕ se scrie curat și legibil, numindu-se posta ultimă.

Pentru efectuirea abonamentelor recomandăm folosirea mandatelor postale (posta utalvány).

Redacțiunea și Administrațiunea ḑiariului „Dreptatea.“

Bursa de Budapesta din 8 Ianuariu 1896.

Datoriă de stat:

Renta de aur ung. 100, 500, 1000 . (sc. de d.)	5%	123.50
„ „ „ „ 10.000 . . . . „	4%	—.—
„ „ coroane ung. . . . . . . „	4%	99.50
Obl. căilor fer. orient. 1876 . . . „	5%	126.75
„ „ „ de stat, 1889, aur. „	4½	129.—
„ „ „ „ „ „ arg. „	4½	101.75
Obl. cu premii ung., din 1870, 100 fl. buc. . . .		140.50
„ „ „ „ „ „ 50 „ „		140.—
Obl. de desdaun. regal., am., ung. . (sc. de d.)	4½%	100.75
„ „ „ „ croate . . . „	4½%	102.50
Benuri rur. ung. . . . . „	4%	96.25
„ „ croate . . . . „	4%	97.—
Obl. regul. Tisei (Seghedin)	4%	143.75
„ hipot. croate 100	5%	—.—
Asemnatele cas. de stat. 6 luni 100		—.—
Datoria de stat. com., hărtiă, Mai-Oct. . . .	$4^{2}/_{10}$	98.75
„ „ „ „ „ Febr.-Aug. .	$4^{2}/_{10}$%	98.75
„ „ „ „ arg. Jan.-Jul.	$4^{2}/_{10}$%	98.50
„ „ „ „ „ Apr.-Nov. . . .	$4^{2}/_{10}$%	98.50
Renta de aur austr. (sc. de d)	4%	122.50
„ în coroane		98.50
Datoria de stat austr. 1854. 250 fl.	4%	149.—
„ „ „ „ 1860. 500 „	5%	147.50
„ „ „ „ 1860. 100 „	5%	158.25
„ „ „ „ 1864. 100 „		198.—
„ „ „ „ 1864. 50 „		198.—
Obl. oraș Budapesta 1890	4½%	100.15

Bance.

Banca anglo-austriacă 120	170.—
„ pe acții Budapestană 100	129.50
„ „ „ a capitalei I emis. 100	98.—
„Hermes“ intreprind. de bani 200	—.—
Banca de credit fiumană 80	126.50
„ „ „ gen. ung. 200	—.—
„ „ „ „ „ din 15 Iuliu	435.75
„ „ „ pe acții Budast. 50	55.—
„ „ „ austriacă 160	—.—
„ „ „ „ din 4 Iuliu	351.50
„ industrială I ung. 150	197.—
„ „ și comerc. ung. 100	—.—
„ „ „ „ „ din 15 Iuliu . .	112.50
„ croat-slavon. 100	—.—
„ de credit ung. 200	116.—
„ „ „ „ vechiă 100	—.—
„ „ „ „ II emis. 15 Iuliu	241.25
„ comercială ung. pestană 500	1132.—
„ com. și industr. bpestană 100	—.—
„ de credit fonciar centrală 500	590.—
„ croată de escompt 200	—.—
„ de escompt și zarafiă ung. 400 K. . . .	—.—
„ „ „ „ „ 15 Iuliu	259.—
„ austro-ungară 600	1000.—
„ „Unio“ 200	—.—

Scrisuri fonciare.

„Albina“, inst. de econ 5%	100.76
Banca civ. de credit Arad 5% 40 ani	101.—
„ „ „ „ „ 5%	101.—
„ „ „ „ „ 5½%	100.50
„ de credit ardeleană 5%	101.—
„ „ „ „ 4½% 40 ani	99.—
„ „ „ „ 4½% 50 ani	98.50
„ credit fonc. din Sibiiu 5%	102.25
„ „ „ „ „ 5½%	—.—
„ „ „ „ „ 6%	—.—
„ „ „ „ „ 4½% em. VI. . .	100.50
„ gen. din Sibiiu 110 5% 31.3 ani	—.—
„ „ „ „ 106 5% 40 ani	—.—
„ „ „ „ III emis 5%	102.25
„ „ „ „ IV emis. 4½%	100.50
„ I. de credit din Timișoara 5%	102.—
„ I. „ „ „ „ 4½%	99.50
Împrumut. băncii ung. hipotec. 4%	128.50
Obl. c. fr. bulg. 6%	122.—
„ cu prem. sĕrb. 100 fr. 3%	40.—
„ „ „ „ „ „ (stamp. austr.) . 3%	40.75
„ soc. p. reg. Temeș-Bega 5%	140.—

Sorțuri private.

Împrumutul oraș. Viena din 1874, 100	174.50
Sorțuri din Buda 40	60.—
„ „ „ (st. austr.) 40	61.—
Sorturi reun. „Jó-sziv“ 2	3.30
„ „ „ (st. austr.) 5	3.50
„ crucea roșie 5	12.—
„ „ „ (st. austr.)	12.50
Obligațiunile basilicei 5	9.75
„ „ (st. austr.)	10.25
„ crucea roșie italian. 25 lire . . .	12.75
„ „ „ „ (st. austr.) . .	13.—
Instit. de cred. austr. 100	198.—
Crucea roșie austr. 10	19.—
Sorți Pálffy 40	59.20

Monede.

Galbenul ces. și reg. tesc.	5.95
„ „ „ „ verig.	5.93
„ austr.-ung. de 8 fl.	9.92
„ de 20 franci	9.93
20 marce	12.25
Lira de aur turcească	—.—
Argintul austr. și ung.	—.—
100 marce germ. în papir	61.25
„ „ „ de bancă pr. 31 Iuniu . . .	—.—

Têrgul de producte din Budapesta.

(Prețurile de la 8 Ianuariu 18(6.)

Specia	Cualitatea	Prețul per 100 kgr. de la	Prețul per 100 kgr. până	Cualitatea	Prețul per 100 kgr. de la	Prețul per 100 kgr. până
Grâu Bănațan vechiu . . .	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu Bănațan „ . . .	76	—.—	—.—	77	6.50	6.55
Grâu Bănațan „ . . .	78	6.60	6.65	79	6.70	6.75
Grâu Bănațan „ . . .	80	6.75	6.80	81	—.—	—.—
Grâu de la Tisa „ . . .	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu de la Tisa „ . . .	76	—.—	—.—	77	6.55	6.60
Grâu de la Tisa „ . . .	78	6.75	6.70	79	6.75	6.80
Grâu de la Tisa „ . . .	80	6.80	6.85	81	—.—	—.—
Grâu Bpestan „ reserv .	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu Bpestan „ „ .	76	—.—	—.—	77	6.50	6.55
Grâu Bpestan „ „ .	78	6.65	6.70	79	6.75	6.80
Grâu Bpestan „ „ .	80	6.80	6.85	81	—.—	—.—
Grâu de la Alba „ . . .	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu de la Alba „ . . .	76	—.—	—.—	77	6.50	6.55
Grâu de la Alba „ . . .	78	6.65	6.70	79	6.75	6.80
Grâu de la Alba „ . . .	80	6.80	6.85	81	—.—	—.—
Grâu de Bacica „ . . .	74	—.—	—.—	75	—.—	—.—
Grâu de Bacica „ . . .	76	—.—	—.—	77	6.60	6.65
Grâu de Bacica „ . . .	78	6.70	6.75	79	6.80	6.85
Grâu de Bacica „ . . .	80	6.85	6.90	81	—.—	—.—
Secară nouă, pr. . .	70—72	5.05	5.10	—	—	—
Orz nou	60—62	—.—	—.—	de nutrețiu		
Orz nou	62—64	—.—	—.—	de vinars		
Orz nou	64—66	—.—	—.—	de bere		
Ovĕs vechiu	39—41	6.85	7.20	—	—	—
Ovĕs nou	39—41	—.—	—.—	—	—	—
Porumb vechiu	75	5.05	5.10	străin		
Porumb nou	73	4.75	4.80	—	—	—
Porumb vechiu	—	—.—	—.—	Bănățan		
Porumb nou	—	—.—	—.—	—	—	—
Rapiță nouă	—	—.—	—.—	Bănățan		
Hirișcă vechiă	—	—.—	—.—	—	—	—

Têrgul de producte diverse.

(Prețul per 100 kilograme.)

Specia	Cursul Bani	Cursul Marfa
Semênță de trifoiu luțernă ung. nouă . .	52.—	56.—
Semênță de trifoiu roșiă nouă	62.—	67.—
Oleiu de morcovi duplu rafinat	28.—	29.—
Turte de oleiu Rapiță	5.—	5.25
Unsoare de porc, pestană	48.—	48.50
Unsoare de porc din provinciă	—.—	—.—
Clisă nouă, uscată la aer, I-a	—.—	—.—
Clisă de masă, 4 rude	43.50	44.—
Clisă de masă, 3 rude	46.50	47.—
Clisă afumată	48.50	49.—
Sou sĕmburos	—.—	—.—
Prune per 500 kgr. în saci, cual. uscit. .	—.—	—.—
Prune per 500 kgr. în saci, 100 drb . . .	—.—	—.—
Prune per 500 kgr. în saci, 85 drb . . .	—.—	—.—
Prune per 500 kgr. în saci, drb . . .	—.—	—.—
cu termin per 50 0kgr. în saci, 100 drb .	10.75	11.25
cu termin per 500 kgr. în saci. .	12.—	12.50
cu termin per 500 kgr. în saci, 85 drb .	16.25	16.70
cu termin per 500 kgr. în saci, .	9.75	10.—
cu termin per 500 kgr. în saci, 100 drb .	12.—	12.50
cu termin por 500 kgr. în saci, 85 drb .	16.25	16.50
Lecuar de prune slavon	11.50	12.50
Lecuar de prune sĕrbesc	10.50	11.—
cu termin slavon	13.75	14.—
cu termin sĕrbesc	12.75	13.—
Miere brută	—.—	—.—
Miere galbină, destilată	32.—	33.—
Ceară din Rosenau	152.—	155.—
Ceară slavonă	—.—	—.—

Prețurile bucatelor din piața Timișoarei.

De la 8 Ianuariu 1896.

După notările societății „Lloyd“ din Timișoara.

Grâu, greutatea cualit. 78 chil. per 100 chil. .	5.85—5.90
Grâu, greutatea cualit. 79 chil. per 100 chil. .	5.90—5.95
Secară, greutatea cualit. per 100 chil. .	4.60—4.70
Orz, greutatea cualit. per 100 chil. .	6.00—6.10
Ovĕs, vcnturat per 100 chil.	6.40—6.50
Cucuruz, nou per 100 chil.	5.70—5.75